

Epäasiallisen käytöksen käsittely seurassa

Tässä dokumentissa on kuvattu Raision Jumppareiden epäasiallisen käytöksen käsittelyn toimintamalli. Seurassa toteutettava epäasiallisen käytöksen tilanteiden käsittely pohjautuu Voimisteluliiton Turvallisesti voimistelussa -linjauksiin ja Väestöliiton Et ole yksin -materiaaleihin.

EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN KÄSITTELY: SEURAN TOIMINTAMALLI

1. Tiedon vastaanottaminen

Seurassa on nimetty vastuullisuusasioista vastaava henkilö, joka vastaanottaa tiedon epäasiallisen käytöksen tapauksesta. Ilmoittajaa kiitetään tiedoksiannosta, kuunnellaan, sekä kerrotaan, että ilmoitus otetaan seurassa vakavasti ja siihen tartutaan. Ilmoituksen vastaanottaja ei voi luvata tapaukselle mitään tiettyä lopputulosta tai muutoin ottaa siihen kantaa. Mikäli ilmoituksen antaja on itse kokenut epäasiallista käytöstä, pahoitellaan tilannetta. Ilmoituksen vastaanottaja huolehtii, että tieto tapauksesta etenee seuran hallituksen käsittelyyn.

Mikäli ilmoitus on tehty anonyymisti, tulee asia hallituksen käsittelyyn seuraavassa hallituksen kokouksessa.

Mikäli ilmoitus tulee muulle henkilölle tai muita kanavia kuin seuran virallisia tiedonanto-/yhteydenottokanavia pitkin, toimitaan muilta osin kuten yllä mainittu.

2. Käsittelijöiden valinta

Hallituksen sisällä toimii epäasiallisen käytöksen työryhmä, johon nimettyjen henkilöiden vastuulla on ilmoituksen vastaanottajan avustuksella koota tapauksen käsittelyyn tarvittavat henkilöt. Käsittelyyn tulisi osallistua vähintään yksi hallituksen jäsen ja muut henkilöt valitaan tapauskohtaisesti. Käsittelyä edistävien tulee olla puolueettomia asiassa eli he eivät saa suoraan liittyä tapaukseen. Mikäli puolueettomia henkilöitä ei ole seuran sisäلتä saatavilla tarpeeksi, voi käsittelyyn osallistua henkilöitä esim. lajiliitosta tai vastaavasta tahosta.

Joissain tapauksissa ryhmän ohjaaja tai valmentaja voi olla sopiva henkilö käsittelemään tapausta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi ryhmän sisäiset kiusaamistapaukset. Tällöin hän voi pyytää tukea epäasiallisen käytöksen työryhmältä ja/tai lajivastaavalta.

3. Tapauksen arviointi

Tapausta käsittelevät arvioivat, onko kyseessä laitton toiminta vai seuran sisällä selvitettävä tapaus. Mikäli asiassa tehdään rikosilmoitus, mahdollisen rikoksen jatkokäsittely jätetään viranomaisille.

Mikäli on epävarmuutta siitä, onko kyseessä rikos, voi neuvoa kysyä kertomatta uhrin nimeä suoraan poliisilta, Rikosuhripäivystyksestä (www.riku.fi) tai Et ole yksin-palvelusta (www.etoleyksin.fi).

Mikäli herää huoli ala-ikäisen hyvinvoinnista ja turvallisuudesta, on perusteltua tehdä lastensuojeluilmoitus. Neuvoa voi pyytää ottamalla yhteyttä oman alueen päivystävään lastensuojelun sosiaalityöntekijään.

4. Asiassa kuuleminen

Kaikkia osapuolia kuullaan. Kuuleminen on aina luottamuksellista.

Mikäli osapuoli on alaikäinen, käsitellään tapaus huoltajien kanssa tai informoidaan hänen huoltajiaan tapauksesta ja pyydetään huoltajaa osallistumaan hänen kanssaan kuulemiseen.

Huoltajan osallistumista voidaan arvioida tapauskohtaisesti. Mikäli huoltaja ei osallistumismahdollisuuden tarjoamisesta huolimatta osallistu kuulemiseen, pyritään häntä silti informoimaan asian etenemisestä.

Mikäli ilmoitus on tehty anonyymisti, voidaan asianomaisten kuuleminen toteuttaa yleisellä tasolla, esimerkiksi keräämällä lisää, useamman ihmisen anonyymisti antamaa palautetta alkuperäisen ilmoituksen kohteesta.

5. Toimenpiteet

Kussakin tapauksessa tehdään päätös riittävien tietojen keräämisen ja asianomaisten kuulemisen sekä muiden mahdollisesti tarvittavien toimenpiteiden jälkeen. Toimenpiteet tehdään seuran sääntöjen ja arvojen mukaisesti. Tilanteen kokonaisarvio on tärkeä ja lapsen ja nuoren etu (arvioitaessa esimerkiksi liikkumisen jatkuvuuden, harrastuksen soveltuvuuden tai muiden asiassa relevanttien lapsen ja nuoren turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta olennaisten tekijöiden kannalta) on aina etusijalla.

Lähtökohtaisesti seuraamuksista / kurinpidollisista toimenpiteistä, erityisesti koskien valmentajia tai muita aikuisia, päättää seuran hallitus.

Mikäli ryhmän vastuuohjaaja tai joukkueen vastuuvallmentaja on hoitanut ryhmän sisäisen tapauksen käsittelyä ja hän on tapauksessa puolueeton, voi hän esittää tapauksessa seuran sääntöjen, yleisen käytännön ja arvojen puitteissa sopivan seuraamuksen. Esitetty seuraamus on tuotava viipymättä hallituksen tietoon ennen toimeenpanoa, ja hallitus joko hyväksyy esityksen tai antaa päätöksen seuraamuksesta. Jo käsittelyvaiheessa on suositeltavaa konsultoida epäasiallisen käytöksen työryhmää, jolloin tapauksen käsittelyyn saa tukea ja tapaus tulee hallituksen tietoon.

6. Lopuksi

Tehdyistä päätöksistä kera tapauksen kuvauksen tehdään kirjallinen yhteenveto seuran hallituksen päättämässä muodossa. Päätöksestä informoidaan asiaan kuuluvia henkilöitä.

Huomioita

Seuran hallitusta tulee informoida kaikista häirintä- ja väkivaltatapauksista. Häirintä- ja väkivaltatapauksissa aihetta on suositeltavaa käsitellä vielä joukkueessa tai ryhmässä ja antaa urheilijoille mahdollisuus tulla puhumaan asiasta myös myöhemmin. Koko prosessissa on huomioitava läpinäkyvyys, reiluus ja avoimuus. Kaikkia urheilijoita, vanhempia, valmentajia ja seuran toimihenkilöitä on kohdeltava tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti.

SEURAAMUKSET

Epäasiallisen käytöksen tapauksille ei voida käsitteen laajuuden vuoksi määrittää tiettyjä seuraamuksia. Seuraavassa kuvataan yleisellä tasolla toimia, joihin seurassa voidaan ryhtyä epäasiallisen käytöksen tapauksissa ja seuran toimintasääntöjen rikkomistapauksissa.

1. Epäasiallisen käytöksen tapaukset, jotka on käsitelty ryhmän/joukkueen sisällä

Ryhmän sisäisissä tapauksissa voidaan tehdä päätös kurinpidollisista toimenpiteistä seuran sääntöjen, yleisen käytännön ja arvojen puitteissa. Ryhmän sisäisissä tapauksissa, kuten kaikissa muissakin tapauksissa, on tärkeää toteuttaa käsittely ja päätökset seuraamuksista objektiivisuutta ja puolueettomuutta noudattaen. Päätöksissä onkin suositeltavaa konsultoida hallituksen sisäistä epäasiallisen käytöksen työryhmää.

Ryhmän sisäisissä tapauksissa konkreettinen seuraamus on ensisijaisesti varoitus, mikäli se tapauksen vakavuuden ja käsittelyn etenemisen kannalta on mahdollista. Useampi varoitus johtaa esimerkiksi kokoonpanosta tai ryhmästä erottamiseen. Useamman varoituksen tapauksissa konsultoidaan epäasiallisen käytöksen työryhmää.

2. Seuran toimintasääntöjen tai muiden velvoitteiden rikkominen

Seuran jäsentä tai seuran toiminnassa muutoin mukana olevaa henkilöä voidaan rangaista seuran toimintasääntöjen tai muiden velvoitteiden rikkomisesta.

Rangaistavaa on

- 1) seuran maineen vahingoittaminen seuran toiminnassa tai sen ulkopuolella,
- 2) seuran toimintasääntöjen, tarkoituksen tai arvojen vastainen toiminta,
- 3) seuran johtokunnan toimintasääntöjen nojalla antamien määräysten, sääntöjen tai päätösten vastainen toiminta,
- 4) niiden järjestöjen, joiden jäsenenä seura on, sääntöjen tai niiden nojalla annettujen muiden määräysten, sääntöjen tai päätösten vastainen toiminta,
- 5) toimiminen tavalla, jonka tunnusmerkit täyttävät yhdistyslaissa mainitut erottamisperusteet,
- 6) syyllistyminen rikokseen seuran toiminnassa tai sen ulkopuolella, jos rikoksesta on tuomittu ehdolliseen tai ehdottomaan vankeusrangaistukseen,
- 7) liikunnan ja urheilun eettisten periaatteiden rikkominen (kuvaus alla).

Liikunnan ja urheilun eettisten periaatteiden rikkomista ovat:

- 1) huumeiden ja dopingaineiden käyttö tai käytön edistäminen,
- 2) julkinen häiritsevä esiintyminen alkoholin tai huumausaineiden vaikutuksen alaisena seuran toiminnassa tai sen ulkopuolella,
- 3) tupakan ja tupakkatuotteiden käytön yhdistäminen urheilutilanteisiin,
- 4) epäasiallinen käyttäytyminen kilpailu- ja harjoitustilanteessa,
- 5) väkivalta, törkeä kielenkäyttö ja epäasiallinen arvostelu,
- 6) urheiluhuijaus, kuten kilpailutilan tai -välineiden manipulointi,
- 7) kilpailutulosten ja -tapahtumien manipulointi tai niiden yritys,
- 8) vedonlyönti omasta kilpailusta joko itse tai edustajan kautta,
- 9) lainvastainen mainonta,
- 10) seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä kaikissa muodoissaan riippumatta siitä seuraako teosta rikosoikeudellinen rangaistus,
- 11) rasistinen käytös seurassa tai sen ulkopuolella,
- 12) lahjonta.

Yllä mainituista rangaistuksena voidaan määrätä varoitus, sakko, kilpailukielto, toimintakielto seuran toiminnasta, jäsenoikeuksien määräaikainen rajoittaminen tai erottaminen seuran jäsenyydestä. Hallitus päättää jäsenen erottamisesta sekä muista kurinpitotoimista ja niiden yhteydessä annettavista rangaistuksista. Seuran kokous voi johtokunnan esityksestä päättää kurinpitovallan siirtämisestä erilliselle

kurinpitoelimelle ja hyväksyä tälle elimelle oman johtosäännön. Asianosaista on aina kuultava ennen päätöksen tekemistä.

Erottamis- tai muu kurinpitopäätös tulee voimaan heti. Sen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon viisi päivää sen jälkeen, kun päätös on lähetetty kirjallisesti, esimerkiksi sähköpostilla. Päätös voidaan antaa todisteellisesti tiedoksi myös muulla tavalla, jolloin päätös on tullut tietoon tiedoksiantohetkellä. Erotetulla on oikeus vedota urheilun oikeusturvalautakuntaan 30 päivän kuluessa erottamispäätöksen tiedoksisaannista. Erotetulla ja kurinpitopäätöksen kohteella ei ole oikeutta vaatia takaisin seuralle suorittamiaan maksuja.

3. Lajiliittojen tai kattojärjestöjen sääntöjen rikkominen

Mikäli Suomen Voimisteluliiton, Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n tai muun kattojärjestön sääntöjä ja määräyksiä epäillään rikotun, on näillä järjestöillä ensisijainen kurinpitovalta. Seuran tulee tällöin ottaa huomioon näiden järjestöjen kurinpitopäätökset omassa kurinpitomenettelyssään kyseisiä tapauksia koskien.